

Roadmap ปฏิรูปอาชีวศึกษา

เป้าหมาย

- กำลังคนอาชีวศึกษาในทุกระดับและกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานของประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอาเซียนและสากล
- สถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐและเอกชนจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

ข้อเท็จจริง

๑. ทำไมต้องมีอาชีวศึกษา ;

ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพจะเป็นแรงงานที่มีคุณภาพเพื่อสินค้า/บริการคุณภาพ ในขณะที่ภาคอาชีวศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนการทำงานในทุกด้านอย่างเพียงพอ

๒. ทำไมแรงงานต้องผ่านระบบอาชีวศึกษา ;

- สถานประกอบการเน้นการฝึกเฉพาะด้าน แต่อาชีวศึกษาสร้างทักษะในงาน สมรรถนะในอาชีพ พื้นฐานทางปัญญา และความสามารถในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
- สถานประกอบการต้องการผู้ที่มีความพร้อมเข้าทำงานสนับสนุนการลงทุน และผู้ทำงานมีความสามารถในการพัฒนาเพื่อนร่วมงานไปพร้อมๆ กัน

๓. อาชีวะกับตลาดแรงงาน ;

- ตลาดแรงงานถูกกฎหมาย แรงงานที่เป็นผู้สำเร็จอาชีวศึกษา เป็นแรงงานฝีมือ เป็นแรงงานที่มีความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path)
- ตลาดแรงงานผิดกฎหมาย จ้างแรงงานราคาถูก ให้ทำงานเฉพาะด้าน เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ค่าแรงต่ำ

๔. แนวโน้มของโลกอนาคต ;

- การเรียนรู้จะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ (Informal) มากขึ้น
- การทำงานเป็นลักษณะไร้พรมแดน เกิดการทำงานร่วมกันมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เทคโนโลยีสารสนเทศอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้และการทำงานโดยไม่มีข้อจำกัด
- อาชีพใหม่ การลงทุนใหม่ จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- สถานประกอบการต้องการแรงงานที่เป็น Multi Skill มากขึ้น
- โครงสร้างประชากรวัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

สภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษา

- ผู้เรียนอาชีวะลดลง
- ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีคุณภาพไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- สถานศึกษาอาชีวศึกษาต่างมาตรฐาน
- ปัจจัยสนับสนุนเพื่อการจัดอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพยังไม่เพียงพอ
- ความขาดแคลนครูและคุณภาพครู ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

๑. ผู้เรียนอาชีวะลดลง

- ๑.๑ ปรับทัศนคติผู้ปกครองต่อการเรียนอาชีวศึกษา
- ๑.๒ ปรับภาพลักษณ์อาชีวศึกษา แก้ปัญหาทะเลาะวิวาท
- ๑.๓ ลดการออกกลางคัน
- ๑.๔ จัดอาชีวะด้วยรูปแบบ วิธีการ และระดับให้เหมาะสมกับผู้เรียน
- ๑.๕ พัฒนาคุณภาพหลักสูตรระยะสั้นสนับสนุนสนองความต้องการหลากหลายกลุ่มเป้าหมาย

๒. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีคุณภาพ
ไม่สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาดแรงงาน

- ๒.๑ ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษามุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน
- ๒.๒ จัดอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วม (PPP Model) กรอ.อศ. และ กรอ.กลุ่มอาชีพ
- ๒.๓ ยกระดับมาตรฐานและขยายอาชีวศึกษาทวิภาคี
- ๒.๔ ยกระดับอาชีวศึกษาสู่มาตรฐานสากล
- ๒.๕ จัดระบบประกันคุณภาพสถานประกอบการ

๓. สถานศึกษาอาชีวศึกษา
ต่างมาตรฐาน

- ๓.๑ พัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐาน
- ๓.๒ สร้างต้นแบบสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ

๔. ปัจจัยสนับสนุนเพื่อการจัด
อาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพ
ยังไม่เพียงพอ

- ๔.๑ เรียนอาชีวะฟรีด้วยรายการเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม
- ๔.๒ เรียนอาชีวะภายใต้ความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์พื้นฐานในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ
- ๔.๓ ต่อยอดประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีในสถานประกอบการทวิภาคีและฝึกงาน

๕. ความขาดแคลนครูและคุณภาพครู
ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ
จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

- ๕.๑ จัดหาครูให้เพียงพอ
- ๕.๒ เร่งพัฒนาคุณภาพครูประจำการในสถานประกอบการ
- ๕.๓ พัฒนาคูฝึกในสถานประกอบการ
- ๕.๔ จัดหาบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอเพื่อค้ำครูให้นักเรียน